

Morálka ruských vojáků dostala ránu, říká analytik

[novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-moralka-ruskych-vojaku-dostala-ranu-rika-analytik-40435916](https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-moralka-ruskych-vojaku-dostala-ranu-rika-analytik-40435916)

Oldřich Danda

Co lze vyvodit z nepovedené vzpoury wagnerovců o ruské armádě a jejím velení?

Situaci, která nastala ve vztahu mezi Prigožinem a kremelským vedením, bych rozhodně nenazval snahou o státní převrat či předzvěst občanské války. Dalo by se to nazvat vzpourou, ale vzhledem k tomu, že Wagnerova skupina není integrální součástí ruské armády, a tudíž nepodléhá přímému vojenskému velení, nelze ani příliš operovat pojmem vojenská vzpoura, která by byla řešena vojenským soudem podle příslušných zákonů.

Co za tou vzpourou podle vás je?

Asi se opravdu jednalo o interpersonální problémy, kde důležitou roli hrály osobní ambice.

Foto: Novinky
Zdeněk Petráš

Byť má Wagnerova skupina cca 20 až 30 tisíc vojáků, některé zdroje hovoří dokonce o 50 tisících, nemá tato skupina opravdu sílu svrhnout kremelské politické vedení, a to i proto, že zde není rozsáhlá podpora ze strany ruské populace. Ani zde není předpoklad, že by se k wagnerovcům přidaly další vojenské útvary, a posílily tak vcelku malý počet vojáků, byť dobře vyzbrojených, vycvičených a s bojovými zkušenostmi. Otázkou, na kterou už v podstatě byla dána odpověď, je i to, zda bude vzbouřená Wagnerova skupina spolu se svým vůdcem Prigožinem čelit sankcím za onu „pseudovzpoudu“.

Prigožin měl na pochodu třikrát méně mužů, než tvrdil, míní Britové

Evropa

Je překvapením, že se vzbouřencům vlastně nic nestane?

V tuto chvíli jsme svědky určitého vyrovnání vztahů na linii Prigožin–Putin, protože ruský prezident si je dobře vědom důležitosti disponibility schopností, které mají jednotky Wagnerovy skupiny pro operaci na Ukrajině. Stažení jednotek Wagnerovy skupiny z důležitých pozic na ukrajinské frontě by totiž mohlo fatálně narušit ruskou defenzivu. A toho si je pochopitelně vědomo i velení ruské armády.

Ovlivní to nějak bojeschopnost ruské armády a její morálku?

Veškeré úsilí ruského vojenského velení teď bude směřovat k obnovení bojeschopnosti jednotek na ukrajinské frontě, a to i ve vztahu k bojové morálce, která tímto činem mohla dostat velkou ránu. Celý incident může, byť jen dočasně, změnit poměr sil na bojišti.

Právě toho by mohla ukrajinská strana využít k rychlému a razantnímu úderu. Zde však bude záležet na rychlém vyhodnocení celé situace, soustředění sil a prostředků na stanoveném místě

a jejich efektivním nasazení. Zda se to ukrajinské armádě povede dříve, než se ruská strana vzpamatuje, ukážou nejbližší hodiny a dny.

Ukrajinská protiofenziva zatím moc nepostupuje, v čem je problém?

Je potřeba si uvědomit, že protiofenziva je složitý proces, a ukrajinské vedení musí nyní rozhodnout, kterými směry bude pokračovat a kam napře hlavní úsilí. Nyní zjišťují, kde se nachází protivníkovy síly, jaká je jejich koncentrace.

V současné době vidíme postup na třech až čtyřech směrech, ale je to tzv. průzkum bojem. Ukrajinci zjišťují, kde se protivník nachází a v jaké síle a kde by mohla být identifikována slabina, do které by poté mohlo být napřeno hlavní úsilí.

Nebyla prolita ruská krev? Vzpouora wagnerovců si vyžádala životy 13 ruských pilotů

Evropa

Ta protiofenziva začala na začátku června, má už nějaké výsledky?

Ten postup je minimální, intenzita operační činnosti není příliš veliká, ani nevidíme použití prostředků, které měla Ukrajina dostat od západních zemí. Proto se zřejmě jedná o první fázi ofenzivy. Jakákoli pozemní ofenziva z hlediska principů vojenské strategie musí probíhat koordinovaně.

S příslušnou dělostřeleckou podporou, s podporou vzdušných sil, případně sil námořních. Musí být zajištěna i určitá kontrola vzdušného prostoru a vzdušná převaha. A tu tam nevidíme. Co nyní probíhá, tudíž nemůžeme považovat za hlavní ofenzivu. Pokud by to tak bylo, a já si to nemyslím, tak by Ukrajina nemohla uvažovat o dosažení politického cíle, tedy o obnově teritoriální integrity před rok 2014, kdy proběhla anexe Krymu.

Co mohou nasadit pro vzdušnou podporu? Protože stíhačky z USA jen tak nebudou...

Mluví se o tom, že prostředky vzdušných sil by měly být na Ukrajinu dodány do začátku léta. Už probíhá výcvik pilotů i techniků, což je zdlouhavá věc. Další čas si vyžádá plánování, jak budou letouny využity. Ale informace o výcviku i stíhačkách jsou v přísném režimu utajení, nemáme přesný obrázek, jak to vypadá.

Z toho, co víme z otevřených zdrojů, tak Ukrajina ještě nevyužila veškerou sílu, kterou má k dispozici.

Co mohou použít?

Západní země dodaly a budou dodávat těžkou techniku: tanky a obrněná vozidla, dělostřelecké systémy a raketové komplety k zajištění vzdušného prostoru a také ony stíhačky a bojové vrtulníky. Pro úspěšné vedení protiofenzivy potřebují mít vzdušnou převahu v místech, kde bude proveden útok.

Jsou Ukrajinci schopni získat vzdušnou převahu?

Obávám se, že ne. Ale paradoxně toho není schopná ani ruská armáda. Ani ve svých vojenských doktrínách nelpí na tom, že by měla mít vzdušnou převahu v celém operačním prostoru, v tomto případě tedy na okupované Ukrajině. Ani k tomu nemá dostatek schopností a hlavně dostatečné množství technologicky vyspělých prostředků.

Nebyla prolita ruská krev? Vzpouza wagnerovců si vyžádala životy 13 ruských pilotů

Evropa

Jak je to možné? Rusko se vždy tvářilo, že má letectvo na vysoké úrovni...

To si myslela celá světová veřejnost i vojenští odborníci, ale opak je pravděpodobně pravdou. Rusko není schopno použít svou techniku, aby dokázalo koordinovat činnost pozemních, vzdušných a námořních sil. Nemá ani prostředky, aby mohlo využít své satelity ve vesmíru, aby mohlo podporovat své pozemní a vzdušné operace.

Zvláště markantní je, že není schopné získat vzdušnou převahu ve středních a vysokých výškách, a to především v důsledku špatné komunikace a koordinace činnosti. V operacích ve středních a nízkých výškách jsou pak vzdušné prostředky ruské armády poměrně zranitelné.

Jaký je pravděpodobný scénář další ofenzivy? Mluví se o tom, že se Ukrajinci zaměří na Krym?

Ze strany Ruské federace je jasné, že se snaží dosáhnout úplné vojenské kontroly nad separatistickými republikami Luhanska a Doněcka a získat pozemní přístup na Krym.

V tuto chvíli ruská armáda nemá na víc než na dosažení těchto cílů. A nyní půjde o to, zda Ukrajina bude mít dost vojenské síly, aby vytlačila ruskou obranu těchto oblastí. Ale veškeré principy vedení válečných operací jasně říkají, že žádná země není schopná pokrýt takové území, jaké představuje část Donbasu a přístupu na Krym, aby protistrana nemohla udělat úspěšnou protiofenzivu.

Co to znamená?

Panují názory, že razantní a rychlá pozemní protiofenziva by měla být vedena v jednom směru a za podpory ze vzduchu a z moře. Ale je otázkou, zda k tomu bude mít Ukrajina sílu. A ta razance bude muset být taková, aby se dostali hluboko do týlu ruské armády, a v té hloubce rozšířit ofenzivu do stran a vyhnat intervenční jednotky z okupovaného území. Útok by měl být veden maximálně na úseku o šířce do 10 kilometrů a pak postupovat spíše do hloubky než na široké frontě.

Rusko se vyhnulo občanské válce. Prigožin odjíždí, problémy zůstávají, píší ruští komentátoři

Válka na Ukrajině

Ale Ukrajinci loni u Charkova a u Chersonu ukázali, že umí Rusy zahnat.

U Charkova k tomu došlo kvůli tomu, že naprosto nepochopitelně ruská armáda přešla do operační přestávky v momentě, kdy získávala iniciativu a kdy měla docela vysoké tempo vedení operace. To bylo pro všechny naprosté překvapení, proč Putin v takové chvíli vyhlásil operační přestávku. To umožnilo ukrajinské armádě zkoncentrovat jednotky a přejít do protiofenzivy.

U Chersonu to podle mého byla jiná historie. Tam to byl ruský záměr ustoupit za deltu Dněpru směrem k jihu a připravit obranu pozemního přístupu na Krym. Organizace ústupu ukazovala na to, že to byl záměr a že to nebylo z důsledku efektivní operační činnosti ukrajinských jednotek.

Jak na tom lidsky a vojensky obě armády jsou?

Těžko říci. Předválečný stav mluvil jednoznačně ve prospěch Ruska. Technologicky je to diskutabilní. Příkladem může být technologicky vyspělý tank T-14 Armata, který se v operační činnosti skoro neprojevil.

Hodně se hovořilo o hypersonických střelách Kinžal, ale ukázalo se, že technologická vyspělost není až tak veliká, protože je to trochu zdokonalená supersonická střela. A také to, že co do počtu a využití nemá až takový efekt. A mohli bychom hovořit dál o dalších odvětvích, v kterých měla mít ruská armáda převahu nad ukrajinskou, a nakonec se ukázalo, že to tak není.

Početně měla ruská armáda převahu, ale technologicky a v operačním využití se ukázala jako nedostatečná, to nahrálo ukrajinské armádě. Ukázalo se to loni na konci roku, kdy se konflikt dostal do opotřebovací války a kdy Rusko nedokázalo převzít operační a strategickou iniciativu.

To pomáhalo Ukrajincům, ale ukázalo se jednoznačně, že ani jedna strana nedokáže převrátit vývoj konfliktu. Což vedlo k otázkám, zda za takové situace má smysl dál vést konflikt a zda by nebylo lépe

zasednout k jednacímu stolu a vést mírová jednání. Ale ani jedna strana si na bojišti nevytvořila podmínky, aby mohla protivníka tlačit k tomu, aby se vzdal nebo uznal její podmínky.

Putin už není alfa samec, říká expert

Zbytečná válka

Co by se muselo stát, aby jedna strana získala iniciativu a dokázala vyhrát?

Stále platí zásady a principy popsané už od pradávna. Válka je vždy ukončena tím, že jedna strana porazí druhou stranu na hlavu nebo jí dokáže vnutit svoji vůli. Válka, která je ukončena kompromisem, který neřeší prapůvodní příčinu vzniku konfliktu, se stane zamrzlým konfliktem, který hrozí opětovným vypuknutím s ještě větší intenzitou.

Pokud nastane situace, že konflikt dospěje do tzv. kulminačního bodu, kdy válečné strany naznají, že vedení jakékoli činnosti je jen ztrátou materiálu a lidských životů a nemá žádný efekt, což může být i příklad války na Ukrajině, pak by bylo ideální hledat kompromis, i s přispěním třetí strany jako zprostředkovatele, který by však byl oběma stranami považován za vítězství. Což ostatně navrhoval před nedávnem bývalý poradce amerických prezidentů Henry Kissinger.

Ale to nenastane, protože Ukrajinci chtějí, aby se Rusové stáhli ze všech okupovaných území.

To je jejich legitimní právo a oprávněný požadavek. To je politické zadání a těžko prezident Zelenskyj a ukrajinské velení z těchto požadavků sleví.

Je možné, že by Rusové v případě napadení Krymu ukrajinskou armádou, který už považují za své území, použili zbraně hromadného ničení, jak občas vyhrožují?

Pravda je, že Krymský poloostrov je už součástí administrativní správy Ruska. Kdyby Ukrajina vstoupila na Krym, tak to Rusko bude pochopitelně brát jako agresi vůči svému území. A pokud budou západní země dodávat Ukrajině zbraně, které použijí pro dobývání Krymu, tak by se Rusko mohlo cítit ohrožené ze strany Západu. Ale to je spíše otázka politického rozhodnutí států, které podporují Ukrajinu, než otázka vojenskostrategická.

Otázka je, jestli by použili jaderné zbraně. Putin uvedl, že zavedou do výzbroje mezikontinentální střely Sarmat, které mohou nést jaderné hlavice...

To je otázka jaderného odstrašování. Tuto strategii používá Rusko i NATO, stejně to bylo za studené války, kdy paradoxně jaderný arzenál na obou stranách vyústil v poměrně stabilní bezpečnostní situaci ve světě. Obě strany si uvědomovaly, co mají a co by znamenalo použití jaderných zbraní. V případě průniku ukrajinské armády na Krym by tato strategie mohla přejít do reality. Ale považuji to jen za hypotetický problém, který vzhledem k situaci na frontě jen tak nenastane.

Prigožin s wagnerovci opustil Rostov na Donu. Lidé se s ním fotili

Válka na Ukrajině

Mohly by to změnit stíhačky z USA?

Pomocí této i další techniky – Ukrajina by měla mít rakety středního i dlouhého doletu – by mohli ohrožovat vnitrozemí Ruska včetně Krymu. Dříve USA i evropské země viděly nebezpečí v tom, že by Rusko mohlo tyto dodávky vnímat jako ohrožení svojí bezpečnosti. Proto o tom byla velká diskuse, zda takové systémy Ukrajině poskytnout.

Dnes vidíme, jak Ukrajinci pomocí dronů útočí na důležité cíle ve vnitrozemí Ruska a také diverzní akce speciálních sil Ukrajiny nebo partyzánských skupin.

Jsou Ukrajinci pod tlakem západních zemí, které to neříkají otevřeně, že další pomoc je podmíněná výsledky na frontě?

Určitě je tady tlak na ukrajinskou armádu, aby ukázala, že něco s darovanými zbraněmi dokáže. Je taky tlak z Ukrajiny, aby západní země dodávky zbraní zintenzívněly a zvýšily. Dalším faktem je, že Ukrajina nebude mít příliš příležitostí na vedení protiofenzivy, pokud by tato protiofenziva byla neúspěšná. Už to zmiňoval prezident Pavel, že mají víceméně jednu možnost.

Prezident Zelenskyj mluvil o tom, že musí chránit lidské síly i techniku, a tím naznačoval, že se počítá s tím, že úder v určeném směru bude tak razantní, že se ruská obranná linie prolomí. Hraje v tom roli i to, že Ukrajina nemá příliš strategických záloh pro případ, že by bylo potřeba nahradit ztráty. Tím chci laicky říci, že Ukrajina využije všechny své síly k vedení protiofenzivy.

Kolik mají času? Musí zaútočit do podzimních plískanic?

Čas je veličina relativní. Plány jistě počítají i s klimatickými podmínkami a Ukrajinci budou co nejvíce chtít využít vhodného počasí, ale záleží, jestli se jim to podaří. Určitě budou chtít dosáhnout nějaké čáry posunu do začátku zimy a pak budou muset vyhodnotit všechny faktory, nejen vojenské, ale i ekonomické a politické. Pak mohou, to jen spekuluji, snížit úkoly pro ukrajinskou armádu, kterých má dosáhnout na frontové linii.

Prigožinova vzpoura nemá šanci na úspěch, tvrdí ISW

Válka na Ukrajině

Co nejvíce potřebuje ukrajinská armáda?

Všechny druhy vojenského materiálu i výzbroje, ale nejvíce těžkou techniku, tanky. Pro podporu dělostřelecké systémy a munici, raketové systémy, např. HIMARS. A podporu ze vzduchu: stíhačky a bojové vrtulníky. Opakuji, bez získání nadvlády ve vzdušném prostoru prakticky neexistuje pozemní ofenziva.

Z historie známe řadu příkladů. Za druhé světové války se snažilo nacistické Německo o dobytí britských ostrovů a po neúspěšné vzdušné bitvě o Británii nacisté ustoupili od pozemní invaze. Tento princip platil a bude platit i nadále a Ukrajinci si jsou toho vědomi.

Přinesla tato válka něco nového?

Každá válka byla jiná než předešlá, srovnajte první a druhou světovou válku. A my se vždy pohříchu připravujeme na války, které už byly, a nejsme schopni se připravit na válku, která bude. To je matematická jistota.

Na Ukrajině vidíme, že tam fungují různé systémy, například drony, které slouží jako sledovací stroje, ale i jako zbraně. Ale s nimi nelze dobýt žádné území, protože platí, že žádné území není dobyté a kontrolované, dokud na něj nevstoupí noha pěšáka. Byť můžeme mít zbraňové a sledovací systémy ve vesmíru, tak toto bude platit ještě dlouho. Na taktické a operační úrovni má tento konflikt hodně společného s válkami, které byly v dávné i nedávné minulosti, ale lze sledovat určitý vývoj.

Světová veřejnost má dojem, že může sledovat válku v přímém přenosu, jako tomu bylo ve válce v Perském zálivu v roce 1991, kdy zásluhou americké CNN jsme byli vtaženi do bojové situace a viděli jsme, co se děje na bojišti v reálném čase. To není případ války na Ukrajině. Jak nám média podávají situaci na ukrajinské frontě, to musíme brát s velkou rezervou.

Musíme brát v potaz, že informace o poloze a manévrech sil jsou základní podmínkou, aby operace proběhla úspěšně. A jsou to informace, které podléhají tak přísnému utajení a jsou tak chráněny, že veřejnost nemůže být informována prostřednictvím médií ani zpravodajů, kteří se pohybují na místě.

Ale obě strany mají možnosti satelitního sledování, tak jak mohou využívat moment překvapení?

Obě strany si toho jsou vědomy, proto dělají klamné pohyby a vystavují klamné cíle, aby uvedly protivníka v omyl. V tomto má Ukrajina převahu především díky pomoci západních států a USA, které mají systémy sledování na vyšší úrovni, než je to u ruské armády. Proto má Ukrajina zpravodajskou převahu.

Ke změně vedení v Rusku asi dojde silou, řekl Lipavský.

Domáci